REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisorî nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURÎ de ANUNȚURÎ:
în Viena: la N. Dukes Nachf Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banî pentru o publicare. — Publicărî mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Tèrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunî 10 cor., pe trei lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunî 12 c., pe trei lunî 6 coróne. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 9. — Brașov, Luni-Marți 14 (27) Ianuarie — 1903.

Miniștrii ungurescî la Viena

Miniștrii ungurescî ér au plecat la Viena. Mai întâiŭ Fejervary și după el primul ministru Szell.

Se dice, că scopul călĕtoriei lor este de a dobêndi dela Majestatea Sa sancțiunea prealabilă a proiectelor pactului, ce vor fi a se presenta dietei în 28 ale curentei. Un scop principal al mergerei lor la Viena a fost însĕ de sigur de a raporta monarchului despre situația parlamentară, la începutul desbaterei asupra proiectelor de lege militare.

După sgomotul cel mare făcut cu „pretensiunile“ luî Apponyi în cestiunea militară, guvernamentalii ținură în fine conferența clubuluî lor. S'a vĕdut cu acéstă ocasiune, că totul era pregătit și că rolurile fusese împărțite între Szell, Apponyi și Fejervary, ca sĕ pregătéscă terenul pentru a câștiga dela Majestatea Sa câte-va nouĕ concesiunî în sens național maghiar.

Apponyi a formulat concesiunile dorite, ce aveau sĕ fie cucerite succesiv, după un plan anumit, care deocamdată trebuia ținut secret. Acésta însĕ nu s'a putut. Cineva a ajuns în posesiunea secretuluî și l'a comunicat corespondentuluî diaruluî „Neue freie Presse“, care l'a dat publicității.

Trădarea planuluî a produs consternare între guvernamentalî și, atât în conferența clubuluî cât și în cameră, s'a discutat cu mare inversunare asupra ei. Se cerea ca corespondentul fóiei vienese sĕ fie isgonit și fóia sĕ fie oprită a mai trece în Ungaria. In cele din urmă însĕ Szell și cu mameluculul sĕu Vészi-Weiss au reușit a depărta furtuna amenințătóre dela aceștia și a-și scăpa.

A rĕmas totuși compromis planul, care era croit pentru a fi pus în lucrare succesiv. Ministrul honvedilor Fejervary nicî n'a putut sĕ producă pentru liniștirea și mulcomirea apetituluî ațițat al masselor alta, decât ceea ce încă mai de mult a fost pus în vedere Majestatea Sa, că însemnele pe stégurile armatei vor fi modificate corĕspundĕtor organisațiunei dualiste, adecă de pildă sĕ fie pe lângă pajera austriacă și cea ungară, și că se va avé în vedere „cât mai mult“ ca oficerii ungarî sĕ fie împărțițî prin regimentele din Ungaria.

Aceste promisiunî pentru viitor, fără a se arĕta nicî măcar termenul pentru împlinirea lor, pot sĕ provóce aplausele și „eljen“-urile mamelucilor, nu sunt însĕ de natură a mulțumi pe ceî din opposițiunea estremă. Afacerea Nessi, și atitudinea tot mai îndrăsnéță și provocătóre a acestuia este dovadă de ajuns, cât de mult le a crescut crésta kossuthiștilor. Foile lor nu mai încetéză a agita în contra așa disuluî „hohér-himnusz“, cu care numire insultă el imnul poporal „Gott erhalte“.

Acum sunt firm hotărîțî a încerca tóte spre a face sĕ se repeteze scenele turbulente ce s'au petrecut în 1889, când cu desbaterea legii militare, care a adus cu sine căderea cabinetuluî Tisza.

Partida koșuthistă a decis a face obstrucțiune proiectelor de lege militare și Szell cu Fejervary își dau la rêndul lor tótă silința de a folosi situațiunea spre a stórce nouĕ concesiunî, după vechiul obiceiŭ.

Cercurile competente din Viena s'au dedat deja cu acéstă procedere unguréscă, ce se repetéză din cas în cas. Totuși și pentru aceste cercurî trebue sĕ esiste o margine și acésta trebue sĕ fie atinsă îndată ce e vorba de a-se schimba caracterul armatei comune și a-se vîrî în ea intoleranța de rassă.

Camera magnaților ține adĭ, 26 Ianuarie, ședință. La ordinea dilei sunt 11 puncte, între carî și câte-va proiecte de lege, carî s'au primit în camera deputaților. După-cum apare dintr'un interview c'un redactor de la „Magyar Vilag“, br. Desid. Banffy are sĕ vorbéscă adĭ la cestiunea pașapórtelor.

Obstrucția in dieta ungară. In ședința de Sâmbătă era sĕ se încépă desbaterea asupra proiectelor militare. S'a întêmplat însĕ alt-ceva. Oposiția, și în deosebĭ partidul poporal, au cerut sĕ se țină ședință închisă, care a durat aprópe 2 óre. In ședința acésta s'a discutat asupra indiscrețiunei comise în „Neue Freie Presse“ privitor la faimósele pretensiunî militare ale contelui Apponyi. Corespondentul budapestan al diaruluî vienes, *Singer*, a fost violent atacat, căcĭ se presupune, că el încă are rol în indiscrețiunea acésta. S'a cerut, ca luî Singer sĕ i-se interdică de a mai păși în cameră. Coloman *Szell* a condamnat din partea-i publicarea memoriuluî din cestiune, a dis însĕ, că acésta nu póte forma substrat pentru luarea de mĕsurî atât de energice contra luî Singer. Interesant, că *Veszi-Weiss* s'a ridicat în apĕrarea luî Singer, l'a lăudat și preamărit, ca pe unul care aduce servicii țĕriĭ. *Rakovszky* (poporal), care a cerut ședință închisă, a atacat și în ședința publică pe ministru-president și l'a întrebat, décă adevĕrat este, că are legăturĭ cu diarul vienes și décă are de gând sĕ detragă diaruluî debitul postal în Ungaria? *Szell* a rĕspuns, că n'are nicĭ în clin, nicĭ în mânec cu „Neue Freie Presse“, îi desaprobă procederea în casul de față, însĕ nu póte sĕ priméscă propunerea luî Rakovszky privitóre la interdicerea diaruluî în Ungaria. Majoritatea a luat spre sciință rĕspunsul ministruluî, și cu acésta incidentul s'a închis. — Ĕtă, așa s'a inaugurat obstrucția în dieta din Peșta.

Americanii și Englesii contra Germaniei. Bombadarea fortuluî San Carlos (Venezuela) de cătră flota germană — și acésta în plină negociațiune pentru pace — a stîrnit o esplosie de indignare în pressa marilor puterĭ europene și în Statele-Unite. Actul inexplicabil al Germaniei e criticat cu vehemență de întréga opinie publică a nouluî și vechiuluî continent. Pressa americană consideră acéstă nesocotire a tratărilor de pace ca o ofensă directă adusă Statelor-Unite, carî au propus arbitrajul acceptat și de Germania. Chiar diarele oficióse din Washington și New-York cer, ca marina de rĕsboiŭ a Statelor-Unite sĕ ia apĕrarea cóstei venezuelane. Pressa francesă nu e mai indulgentă decât cea americană. Vechea ostilitate la adresa Germaniei s'a trezit cu o violență neobicĭnuită. Pressa englesă face amare reproșurĭ guvernuluî, că s'a angajat cu ușurință în aventura căutată de Germania în America-de-Sud.

Pregătirile Greciei. In Grecia tótă lumea e convinsă, că la primăvară rĕscólele din Macedonia vor începe cu mai multă furie ca până acum, și că un rĕsboiŭ între Bulgarĭ și Turcĭ va fi inevitabil. Din causa acésta Grecia face pregătirĭ seriose. Ea fiind silită sĕ apere granițele și sĕ între în acțiune, în cas când interesul elenismuluî în Macedonia ar fi periclitat, pressa din Atena apeléză la vechiul patriotism al Grecilor, conjurându-i sĕ fie și de astă-dată la înălțimea situațiunei.

Părechea regală sêrbéscă în Ungaria. O telegramă din Belgrad anunță, că părechea regală sêrbéscă va pleca la 11 Februarie c'un tren separat, venind în Ungaria, ca sĕ visiteze mormêntul luî Milan în mănăstirea din Cruședol. La Zimony părechea regală va fi întêmpinată de Banul Croației *Khuen-Hedervary* și de comandantul corpuluî 13 de armată, însoțindu-o până la Cruședol. Tot aicĭ vor fi presențĭ capiĭ autorităților și ofițeriĭ din armata comună și de la honvedime în ținută de gală. In Carloveț părechea regală va fi întîmpinată de patriarchul Brancovicĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Turneul Agatha Bârsescu.

Sunt câți-va anĭ, puținĭ de tot, de când ilustra nóstră tragediană, Agatha Bârsescu a venit sĕ jóce în țéra românéscă. Entusiasmul cu care a fost primită la început, pe drept a făcut'o sĕ crédă, că a ajuns în brațe printenescĭ, între suflete gata s'o iubéscă, s'o adóre. Artista nóstră se simția acasă la ea, urările nesfêrșite, manifestațiile neîntrerupte, duse până la idolatrie, o făcură sĕ uite pentr'un moment acea têmă de diua de mâne. Entusiasmul acesta n'a fost însĕ durabil, a fost mai mult un entusiasm de paie. S'a stins, și mirosul de cenușe rece a trezit'o din visul, care abia începuse sĕ 'nchege.

Câte suflete simțitóre nu s'au revoltat, dér ce puteau face în fața nemărginitei masse de ghiéță, în fața indiferenței? Publicul cel mare din țéră și-a satisfăcut curiositatea, a vĕdut'o pe cea celebrată de streinătate, a făcut'o sĕ-și clădéscă ilusiĭ pe un entusiasm național, care n'a fost decât o bucurie de copil. A părăsit'o tocmai când începea sĕ spereze, tocmai când simțea caldul dragostei arĕtate de țéra ei, pe care a dorit'o vecinic, tocmai când artista sta sĕ dică: „sunt acasă și mi-e bine, mĕ iubesc toțĭ și mĕ 'nțeleg“.

N'ar mai avé nicĭ un rost se se întrebe cine-va, de ce Agatha Bârsescu și-a îndreptat érăși sufletul peste granițele țĕriĭ. In stagiunea acésta a plecat de la Teatrul național din Bucurescĭ. Dece la sută s'au mirat, unul s'a indignat, și opt-decĭ și nouĕ au rĕmas indiferențĭ. Ĕtă cum stăm, ĕtă cum suntem.

Impresarii streinĭ își discutau cinstea de-a puté obține concursul ei pentru principalele scene din Austria și Germania, precum și pentru America-de-nord, și Românii, Românii liniștițĭ își vĕd de treburĭ. Și cum ar face altcum, când au atâtea teatre de mahala și atâțĭ artiștĭ celebri pe la tóte cafenelele. Ce le pasă lor că plécă Agatha Bârsescu?.... Agatha Bârsescu! hm!.. Ce fel de teatru mai face și asta!... Nu poțĭ sĕ rîdĭ de loc monșer..., o plictisélă.

Și Agatha Bârsescu, acest mare talent cu care țéra nu uită sĕ se mândréscă în fața streinătății, care ridică faima artistică înaintea streinilor, Agatha Bârsescu, acest fenomen de pe cerul artei teatrale își ascunde mâhnirea într'un zîmbet binevoitor, îndură și értă. Și cum n'ar erta nepăsarea celor iubițĭ de ea, iubițĭ mult, până la jertfă.

Ce dovadă mai puternică de iubire ar puté sĕ arate artista nóstră față de țéra ei natală, decât turneul ce-l face acum de la Dorohoiu la T.-Severin, sĕmĕnând în sufletele doritóre de artă bóbe prețióse din cununa cu care a înzestrat'o Dumnedeu.

— „De ce sĕ mai stau aicĭ — trebue sĕ le fi dis ea celor de la Teatrul Național — când pe lângă că nu incasațĭ nicĭ atâta, ca sĕ mĕ putețĭ rĕsplăti pe mine, mai fac și imprudența de-a plictisi sĕu póte de a departa lumea de la teatru?...“ Și a plecat.

Inainte însĕ de a părăsi țéra pentru mult timp sĕu pentru tot-déuna, inima ei a rîvnit sĕ-șĭ ia un neuitat rĕmas bun de la poporul român, pe care îl iubesce și l'a iubit în tot-déuna, și nu s'a sfiit sĕ pună piciorul pe cele maĭ micĭ scene din orașele de provincie.

Când un actor din trupa d-sale făcea haz de-o scenă pĕcătósă dintr'un orășel óre-care, spunênd că nicĭ nu póte sĕ jóce cu gust, dênsa i-a rĕspuns: „Când facĭ teatru, nu trebue sĕ trăiescĭ de cât cu sufletul și nicĭ sĕ nu te gândescĭ de calcĭ pe covóre de Persia, sĕu pe scândură murdară“.

Se vede de aci câtă venerație pórtă ea artei dramatice.

Peste tot i s'a făcut și de rêndul acesta o primire entusiastă, atât cât se póte face în țéra nóstră. Nu sciu décă artista, adorata poporului german, va fi fost mulțumită în sufletul ei de acest entusiasm provincial, ea își face în fie-care orășel datoria cu aceeași conscienciositate, caracteristica sufletelor superióre. Când după vre-o scenă puternică lumea n'o rĕsplătea cu aplausele cuvenite, fără sĕ fie supĕrată se mulțumea sĕ îngâne zîmbind: „se vede că publicul nostru nu-i tocmai dispus pe diua de adĭ!“

Și așa... Agatha Bârsescu își urméză cu liniște turneul început, pe care-l face din tótă inima, cu tótă dragostea și cu tótă părerea de rĕu, de care póte sĕ fie capabil un suflet mare în momentul despărțireĭ.

Z.

„Operația Sultanului“. Diarele rusescĭ continuă a se ocupa de cestiunea macedonénă „*Nowoje Wremja*“ scrie un articol categoric. „Trebue, dice diarul rusesc, ca autoritatea Sultanului sĕ fie limitată, fiind deposedat de mai multe drepturĭ asupra Macedoniei. Aceste mĕsurĭ vor supĕra amorul propriu al poporului turc, însĕ va fi o binefacere pentru Turcia. Sultanul trebue supus la o *operațiune chirurgicală în provinciile europene.* Orĭ-ce operațiune este durerósă și provócă în mod firesc resistența organismului bolnav. Prin câte-va sforțărĭ eroice se va mântui bóla. Turcia orĭ va trebui sĕ se supue la operație de bună voie, orĭ *va fi decapitată* fără voia ei.“

Ministrul Feiervary despre proiectele militare.

Vinerĭ séra s'a ținut conferența partidului liberal, în care s'au desbătut cele două proiecte de lege militare. După deschiderea conferenței și după-ce *Szentivanyi* Arpad a desfășurat dorințele esprimate în cunoscutele punctațiuni apponyiste, a luat cuvêntul ministrul de honvedĭ br. Geza *Fejervary*.

Fejervaryi a cerut mai întâiŭ, ca partidul sĕ priméscă proiectele. Ca motivare amintesce, că trebue sĕ se ia în considerare situațiunea politică generală, că Ungaria trebue sĕ facă tot ce-i stă în putință pentru apĕrarea ei. Trebue sĕ se ia în considerare situația geografică a țĕrii, și décă monarchia aștéptă de la aliații sĕi órecare încordare a puterilor, și Ungaria are obligamente față de ei.

La 1889 Ungaria a fost silită sĕ céră un contingent de recruțĭ, care sĕ mențină contingentul de pace. De atuncĭ s'au sistemisat formațiunĭ mai micĭ, ceea ce a necesitat o urcare de 30,000 ómenĭ în armată, din care s'a acoperit ceva în decursul timpului, a rĕmas însĕ mult de acoperit, ceea-ce nu s'a putut face până acum. Lucrurile nu se mai pot amâna adĭ. Din sporirea nouă se vine în Ungaria 9362 ómenĭ pentru armata comună, și 3000 pentru honvedime, la olaltă 12,362 ómenĭ mai mult de cât până acum. Sporindu-se contingentul recruților, trebue sĕ se urce și cheltuielile cu *20 milióne* pentru monarchia întrégă.

Fejerváry constată, că Ungaria va puté sĕ suporte partea de cheltuelĭ ce-i revine, căcĭ numĕrul reserviștilor de întregire se împuținéză în mĕsura în care se urcă contingentul de recruțĭ. Budgetul statului garantéză suportarea jertfelor bănescĭ, și crede că guvernul îșĭ împlinesce o datorință patriotică, atuncĭ când cere votarea acestor cheltuelĭ inevitabile.

Privitor la dorințele cărora li-a dat espresie Szentiványi (dorințe cuprinse și în memoriul lui Apponyi) br. Fejerváry declară următórele:

In ce privesce cestiunea *stindardului și emblemelor în armata comună,* se referă la cele ce le-a declarat Coloman Szell și el însușĭ. Si dorința Majestății Sale este, ca cestiunea acésta sĕ se reguleze conform raporturilor de drept public actual, și e convins, că regularea acésta se va și face în curênd. Termin nu póte fixa, fiind-că soluțiunea cestiunei atêrnă de mulțĭ factorĭ.

Privitor la *transferarea ofițerilor maghiarĭ în regimentele unguresci,* recunósce că în privința acésta nu s'a esecutat prea înaltul rescript din August 1868. Esecutarea acestei dorințe, în formă corĕspundĕtóre, o pune însĕ ministrul în vederea partidului. Conform rescriptului prea înalt din 68, oficerii maghiarĭ vor fi readușĭ *gradat* în regimentele unguresci, căcĭ deodată disposiția acésta nu se va puté esecuta

Relativ la *reforma codului penal militar* spune, că până acum s'au făcut în cestiunea acésta 19 proiecte de lege și speră, că și acéstă vechie dorință se va împlini, căcĭ ea se află într'un stadiu înaintat, cum n'au mai fost nicĭ-odată.

Celelalte dorințe se vor aprecia cu ocasia revisuirei legei militare și li-se vor satisface după putință. Insĕ nicĭ față cu acestea, nicĭ față cu dorințele din primul grup nu póte ministrul sĕ facă *promisiunĭ hotărîte.* Rógă însĕ partidul sĕ aibă răbdare și sĕ se mulțuméscă cu declarațiile ce le-a făcut.

„*Stăm în fața uneĭ lupte marĭ*“ sfîrși Fejervary, după cum se póte vedé din declarațiile oposiției. Dér sper, că sub conducerea înțeléptă a lui Coloman Szell, interesele țĕrii vor eși victorióse și din lupta acésta.

Un deputat condamnat la mórte.

Telegraful anunță din Londra, că juriul *Trial at bar* a condamnat la mórte pentru *crimen laesae* pe deputatul engles *Lynch,* fost colonel în armata Burilor, pêntru-că în calitatea sa de supus engles a luptat contra patriei sale.

Legea, după care a fost judecat Lynch, a fost adusă sub Eduard III, care a domnit de la 1327—1377 și care de 520 anĭ este în vigóre.

Artur Alfred Lynch, care mai nainte fusese corespondentul unui diar engles în Paris, a plecat la 1899 în Africa de Sud. El este actualmente în etate de 42 anĭ și e născut în Australia din părințĭ irlandesĭ. Pe la sfîrșitul anului 1899 s'a dus în Pretoria și Iohannesburg, s'a naturalisat în Transvaal și a organisat o brigadă compusă din 70 de ómenĭ, și ajunse comandantul ei. A participat în campania din Natal și în lupta de la Glenkoe. După ocuparea Pretoriei s'a întors în Europa, unde a luat parte activă la propaganda intreprinsă în favorul Burilor. Domiciliul îl avea în Paris. Simpatiile sale pentru Burĭ au plăcut așa de mult conaționalilor sĕi irlandesĭ, în cât la 1901 fù ales deputat în camera comunelor. Englesii au considerat acéstă alegere drept umilire a Angliei și au declarat, că îndată ce îșĭ va pune piciorul pe pămênt engles, îl vor aresta.

Incheiându-se pacea, Lynch s'a întors în Iunie 1902 în patrie. Sosind în Newhaven, fù arestat și în aceeașĭ di supus interogatorului. De atuncĭ și până acuma a stat în arest, ér acum i-s'a judecat procesul înaintea juriului *Trial at bar,* care l'a condamnat la mórte.

Lynch s'a purtat în tot cursul procesului fórte liniștit și în timpul ce judecătorii chibzuiau asupra sentinței, el conversa prietenesce cu gardistii Diarele englese propun grațiarea lui Lynch și însușĭ ministrul de interne ar fi declarat, că va propune regelui grațiarea. Irlandesii îl consideră pe Lynch martir național, de óre ce purtarea lui a fost espresiunea adevĕratelor sentimente ale Irlandesilor.

SCIRILE DILEI.

13 (26) Ianuarie

Fasiunile asupra datoriilor întabulate pe case orĭ moșii. Cei ce plătesc interese pentru datorii, séu rente intabulate pe case și pămênturĭ ale lor, dobêndesc un scădĕmênt al dării suplementare, adecă al aruncului după darea de casă și pămênt, décă fac în timpul prescris de lege fasiunile lor asupra acestor datorii întabulate. Fasiunile se pot face până la ***31 Ianuarie st. n. 1903*** pe blanchete, ce se capĕtă la tóte primăriile (antistiile) comunale și se pot preda în decursul órelor de oficiu provĕdute cu datele și cu subscrierea necesară. La cas de bólă séu ivindu-se altă piedecă, din pricina căreia cineva n'a putut preda la timp fasiunea sa, celui împedecat îi stă în drept a face o *cerere de justificare,* arătând causele, pentru carĭ a fost împiedecat și înaintând fasiunea datoriilor sale pe imobile până la *15 Februarie n. c.*, tot la primăriile comunale și la perceptoratele orășenescĭ. *Cel-ce n'a înaintat fasiunea sa până la 31 Ianuarie n., séu n'a justificat întârdierea ei până la 15 Februarie st. n. 1903, pierde avantagiul,* ce i-l dă legea pe acest an, adecă nu i-se mai scade nimic din aruncul după casă și pămênt.

Moștenitorul Germaniei în Rusia. Primirea splendidă făcută principelui imperial al Germaniei în Rusia este comentată și lăudată în tótă pressa germană. O delegațiune a municipalității i-a oferit pâne și sare și i-a cetit o adresă în nemțesce, concepută în terminĭ entusiasticĭ, prin care au dis, că salută „pe fiul adoratului și popularului suveran al Germaniei.“ Prințul a înmânat Țarului Nicolae un minunat model al unui bastiment german, ca un cadou din partea împĕratului Wilhelm. Prințul era sĕ plece la Nowgorod spre a inspecta regimentul Wiborg, al cărui șef este tatăl sĕu, dér a renunțat în ultimul timp din causa unei ușóre indispoziții.

Afacerea Nessi. Diarul „M. N.“ scrie următórele: Deputatul Nessi fiind citat înaintea juriului de onóre al brigădii în cunoscuta afacere de la Clușiŭ. Aicĭ a rostit un discurs de apĕrare, apoi șĭ-a dat dimisia din rangul de ofițer. Juriul însĕ, în sensul reguamentului, i-a respins dimisia. Dupá acésta Nessi a plecat din sală. — Un alt diar scrie, că în fața juriului Nessi șĭ a dat dimisia, motivându-o într'un discurs, care a provocat scene tumultuóse. Președintele chemându-l la ordine, Nessi a protestat declarând, că va părăsi sala. Șĭ-a descins sabia și a vrut sĕ plece din sală. Atuncĭ căpitanul l'a declarat arestat. — „Fórte bine“, rĕspunse Nessi, „vĕ fac însĕ atent, că sunt deputat“. Ofițerii au vrut sĕ-l rețină, dér Nessi nu voia sĕ se întórcă în sală, decât după-ce colonelul i-a declarat, că plecarea lui va fi interpretată așa, că fuge dinaintea juriului. Atuncĭ Nessi s'a întors și a declarat, că nu mai vré sĕ facă parte din corpul ofiteresc. Cu acésta s'a terminat ședința, și Nessi șĭ-a anunțat dimisia telegrafic ministrului de honvedĭ.

„Albina“ și „Concordia“. Directorul „Albinei“ din Sibiiu, d-l Partenie *Cosma,* în urma scirilor tendențióse colportate prin diare cu privire la „Albina“ și la persóna d-sale, publică în „*Magyar Pénzügy*“ o declarație în care arată, că „Albina“ prin lichidarea „Concordiei“ n'a suferit perderĭ mai însemnăte și că bilanțul afacerilor nicĭ-odată n'a fost atât de splendid ca anul trecut. In același timp declară, că nu este adevĕrată scirea, ce se colportéză pe socotéla d-sale anume, că ar avé de gând sĕ se retragă de la conducerea „Albinei“.

Proces de presă. Din *Turoț-St.-Mărtin* se anunță, că procurorul a intentat proces de pressă contra d-lui Nicolae *Pietor,* editorul și redactorul foi „*Poutsno Zahavne Knihy*“ pentru-că a publicat poesii „agitatorice“. Pertractarea finală se va ține la 10 Februarie. Cu două sĕptĕmânĭ mai târdiu, la 23 Fobruarie se va pertracta procesul contra d-lui Svetozar *Hurban.*

Alegere de paroch în Satulung. Duminecă în 25 Ianuarie s'a făcut în comuna Satulung alegerea parochului al doilea la biserica Sf. Adormirĭ. Sinodul electoral era presidat de părintele protopop V. *Voina.* Candidațĭ au fost trei: Romul *Verzea,* capelan la biserica ss. Arhangelĭ din Satulung, Zenovie *Popovicĭ,* actualmente învĕțător în Satulung, și Virgil *Negru.* Părintele Verzea a obținut 86 voturĭ, Zenovie Popovicĭ 132. Acest din urmă a fost declarat ales. După cât suntem informațĭ, alegerea se va protesta.

Poliția presei. Prim procurorul din Clușiŭ a dat în judecată diarul maghiar „*Szebben- és Fogaras vármegye*“ pentru-că a publicat articole politice fără sĕ aibă cauțiunea prescrisă. Proprietarul și redactor responsabil al diarului, Hugo *Czobor* (Fischer) a fost condamnat la judecătoria din Sibiiu la 100 coróne amendă séu opt dile închisóre ca pedépsă principală, și la 20 coróne amendă ca pedépsă secundară.

Un nou diar săsesc. In Cohalm a început sĕ apară un nou diar sub titlul „*Repser Burgvogt*“. Redactorul ei va fi Wilhelm *Herman,* care mai înainte era redactor la „*Sächsich-Regener-Wochenblatt*“.

Ciocnire de tren. In diua de 24 Ianuarie trenurile nr. 506 și 662 s'au ciocnit în gara Teiuș. Locomotiva trenului 662 a suferit marĭ stricăciunĭ. Victime de ómenĭ din norocire n'au fost.

Pentru „Casa națională“ au mai întrat contribuirĭ de la domnii: Nicolau Stupariu, locotenent (Agram) cor. 2. Nicolau Moldovan, protopop, (Nocrichiu) 2 cor. Mariu Elekes (Velecheriu) 4 cor. Gerasim Domide, protopop, 2 cor. Dr. Leon Scridon, 2 coróne Ioan Corbul (Bistrița) 2 cor. Dr. Mihail Gropșan, advocat, 5 cor. Dr. Petru Cornean, advocat, 5 cor. Dr. George Anca, cand. de adv. (Oravița) 2 cor. Dr. Ilie Iancu, medic 3 cor. Ilie Moga preot (Săsciorĭ) 2 cor. Romul Furdui, protop. (Câmpenĭ) 3 cor. Ioan Man, proprietar (Riciul de câmpie) 4 cor. Nicolau Zigre advocat (Oradea mare) 5 cor. Teodor Andru paroch și Dimitrie Turla, învĕțător (Kiskoh) 1.60 cor. Teofil Dragomir proprietar (Lupoaia), 2 cor. Victor Fincu 1 cor. Coman Gligor, înv. gr. cat. (Sibiiu) 1 cor. Dr. Emil Gerasim, advocat, (Aiud) 5 cor. Simeon Schiopu, comerciant (Vêrșeț) 1 cor. A. Crenian, dir. de bancă, (Reșița) 2. Petru Checicheș, paroch, (Apahida) 3 cor. Nicolae Borza, paroch, (Viștea infer.) 2 cor. Stefan Tulvan, învĕțător, (Pesteș) 1 cor. Vincențiu Pop (Jebelin), 4 cor. Vasilie Vasilca, (Daia-română) 2 cor. Mihail Cherebețiu, paroch, (Bogata română) 8 cor. Dr. Alesandru Andressi, medic (Petrovoselo) 5 cor. George Pop, dir. de finanțe, (Nyiregyháza) 3 cor. Dr. George Miclea, advocat (Alibunar) 5 cor. Iosif Goga, paroch (Rĕșinarĭ) 2 cor. George Pop de Băsescĭ (Băsescĭ) 10 cor. Francisc Hossu Longin, advocat și soția (Deva) 10 cor. Dr. Ludovic Ciato (Sibiiu) 3 cor. Dimitrie Moldovan, protop., și soția Ioana n. Boiu (Sighișóra) 5 cor. Dr. Hosanu, medic (Brașov) 10 cor. Ilie Măcelariu, proprietar (Gurariului) 2 cor. In total cor. 894.70. *Sibiiu,* 23 Ianuarie 1903. Dr. *C Diaconovich.*

Mirésă împușcată. In comuna Zsedan-Patak s'a întêmplat la 24 Ianuarie o dramă sângerósă. Țepeș Ion Nicolae a ucis printr'un glonț pe Paraschiva Fruca — din gelosie. Ucigașul a fost prins și dat pe mâna gendarmilor. Nenorocita fată, care era mirésa ucigașului, a murit în chinurĭ marĭ.

Arestarea unui diarist rus. Diarul rusesc „Novoje Vremja“ a publicat dilele acestea un articol, sbiciuind tendințele absolutismului în Rusia. Din causa acésta redactorul diarului a fost arestat. El va fi deportat în Siberia.

Telegrafia fără sîrmă. Din Londra se anunță următórele: Sistemul lui Marconi a fost întrodus în flota și armata englesă. De curênd sub-ofițerii și soldații instruițĭ pe vasul-școlă al lui Marconi „Vernon“, au dat depline dovedĭ despre cunoscințele căpĕtate în acéstă privință și despre marea importanță a sistemului, pentru scopurĭ strategice. Intre centrele principale ale armatei de uscat și marinei, Aldershot și Portsmouth, se stabilise o legătură de telegrafie fără sîrmă cu ajutorul unui balon captiv. Cu ocasia experiențelor, soldații au dovedit că cunosc fórte bine manipularea și sunt gata sĕ-l aplice în timp de rĕsboiŭ. Toțĭ aceștĭ soldațĭ au fost formațĭ în batalion de telegrafiștĭ, pe bordul vasului „Caledonia“ și trimișĭ sĕ ia parte în campania contra Mullahului și sĕ aplice în acéstă campanie sistemul în cestiune. In primul rênd este vorba despre stabilirea la timp a unei legăturĭ între două colóne și a înlesni prin ordine trimise și primite la timp o operațiune simulantă a acelor colóne. Din punct de vedere militar, scopul principal al telegrafului lui Marconi, afară de menținerea comunicațiunei între detașamentele de ecle-

rorĭ și trupele răslețite, cu colóna principală — el mai póte înlesni o cooperare sigură a două seu mai multe colóne despărțite, ce ar merge în direcție concentrică asupra unui inamic comun. Detașamentul engles e provědut cu balóne și fel de fel de instrumente și aparate necesare.

Lupii. Cu ocasiunea Bobotezii o trupă de flăcăĭ, carĭ umblau ca „irodĭ" prin satele din județul Putna, au fost atacațĭ nu departe de orașul Focșanĭ de o haită de lupĭ. Tocmai atuncĭ trecea pe acolo un tren, care s'a oprit și i-a scăpat din gura morțiĭ. Ajutorul însě a sosit în parte prea târdiu, căcĭ patru din ceĭ dece căduseră deja jertfă fiarelor flămânde.

Urmările limbuției. In Hamburg un negustor a cumpěrat de Crăciun o garnitură de blană. Când făcea târgul, negustorul spuse vêndětórei, că blana nu o cumpěră pentru nevasta sa, ci pentru o altă damă. Fata, credênd, că a ajuns în posesiunea unui secret important, alérgă séra la nevasta negustorului și îĭ spune: „Cocónă, bărbatul d-tale a cumpěrat adĭ o garnitură de blană pentru o damă". Atât i-a trebuit femeii, care era gelósă din cale afară. Fără sě mai cerceteze, cum și pentru cine, se otrăvesce. Grație intervenției grabnice a medicului, dama fù salvată și atuncĭ se descoperi secretul. Bărbatul ei a cumpěrat în adevěr garnitura pentru o altă damă, rugat însě de bărbatul aceleia, ca fiind cunoscětor de blănării. Negustorul a dat în judecată pe fata limbută pentru calomnie, și afară de acésta stăpânul ei a dat'o afară din serviciu.

Bóla de vite și rîmătorĭ în comit. Tèrnavei-marĭ s'a declarat ca stinsă, așa că tèrgul de rĕmătorĭ din Cohalm se va ține fără nicĭ o pedecă.

Scirĭ locale.

Procesele de pressă ale d-lor Lurtz *Korodi*, Dr. *Orendi* și Dr. *Liess* se vor judeca la 3 Februarie înaintea curții cu jurațĭ din Tèrgu-Mureșuluĭ.

Representanța comunală a orașului Brașov este convocată în *adunare generală* pe diua de Mercurĭ, 28 Ianuarie, eventual Joi 29 Ianuarie 1903 la órele 3 p. m. în sala de la Casa Sfatului. La ordinea dilei sunt 37 puncte. Acéstă adunare generală va fi precedată de o *adunare extraordinară* convocată tot pe Mercurĭ 28 Ianuarie la órele $2^1/_2$ p. m. La ordinea dileĭ acesteĭ adunărĭ extraordinare va fi: Alegerea unuĭ practicant de forestier.

Copiĭ mușcațĭ. Vinerĭ séra în fața gimnasiuluĭ român un câne mare negru a mușcat doi uceniсĭ de la legătoria de cărțĭ a luĭ Herz. Copiĭ au fost trimișĭ la institutul Pausteur din Budapesta.

Câte servitóre sunt în Brașov? La ordinul fișpanuluĭ din comitatul Brașov s'a făcut recensĕmêntul fetelor, carĭ slugesc în Brașov. După acest recensĕmênt anul trecut erau în serviciu din comitatul Brașovuluĭ și din oraș: 14, Odorheiu: 64, Treiscaune: 98, Ciuc: 695, din alte comitate 135. Suma = 1006. „Br. H." aducênd scirea acésta, îșĭ esprimă îndoiala asupra esactitățiĭ numĕruluĭ. Numita fóie crede, că în Brașov sunt mult maĭ multe servitóre.

Din Bran.

— Ianuarie 1903.

Un început îmbucurător de progres s'a putut constata érna acésta în comunele Branuluĭ, când cu ocasia sĕrbătorilor de Crăciun, din inițiativă privată, s'a arangeat o prea frumósă festivitate la școla centrală română gr. or. împreunată cu distribuirea de tot felul de îmbrăcăminte și requisite de șcólă la eleviĭ lipsițĭ de mijlóce ai acestuĭ institut.

Era un moment într'adevĕr înălțător a privi la fețele pline de bucurie împreunată c'un fel de mirare plăcută, ale elevilor, când s'au vĕdut înaintea „pomuluĭ de Crăciun" splendid luminat și așa de încărcat cu atâtea bunătățĭ!

Pentru ceĭ maĭ mulțĭ va fi fost întâiașĭ dată în viață, cu atât maĭ adênc și pentru întrégа lor viață li se va fi întipărit în minte și vor fi venit la convingere, că totușĭ maĭ sunt inime nobile, carĭ se gândesc și la sórtea celor sĕrmanĭ.

Festivitatea a decurs de cea maĭ completă ordine. A asistat mult public și în fața tuturor se cetea satisfacția pentru un lucru pe deplin reușit.

Se vor fi găsit, în orĭ-ce cas fórte puținĭ, carĭ au avut de obiectat, că serbarea pomuluĭ de Crăcin, nu este un obiceiŭ românesc, ci nemțesc. — Așa este. Dér pentru ce nu am imita un lucru atât de frumos și noi, și de ce nu l'am adopta și noi, când vedem, că tot maĭ mult se rĕspândesce și la alte popóre, chiar și la acelea, carĭ urăsc pe Nemțĭ.

Frumosul cuceresce făr'a întreba de naționalitate.

De altcum sunt convins, că și aceștĭ scepticĭ au rĕmas pe deplin satisfăcuțĭ, cu atât maĭ virtos, că s'a căutat a se da aceseĭ ceremoniĭ un caracter acomodat felulul cum îĭ place Românuluĭ.

In mijlocul uneĭ sălĭ de școlă spațiose, pe deplin întunecate, în jurul uneĭ icóne orientale de jur împrejur iluminată, stăteau doi falnicĭ bradĭ îmbrăcațĭ în sute de flăcărĭ.

Drăgălașul cor al școlarilor sub dibacea mânuire a conducĕtoruluĭ luĭ, a intonat frumósele colinde „Nascerea Ta Christóse" și „Treĭ Craĭ de la Rĕsărit", ér declamările „Isus și învĕțătura", Limba mea" și declamațiunea pentru binefăcĕtorĭ, au impresionat și înălțat tóte inimele. A urmat frumosul discurs al d-luĭ președinte al eforieĭ G. Babeș cu cunoscuta-ĭ vervă și sentiment, după care a urmat distribuirea obiectelor ce a durat mult. căcĭ obiecte erau multe și tot lucrurĭ folositóre cu deosebire la gerurile, carĭ au urmat.

Frumos a fost, că fiecare elev a maĭ primit caiete, creióne, penițe și tocurĭ, lucrurĭ ce după vacanțe sigur li-au cădut bine.

Meritul reușiteĭ îl are zelosul învĕțător și director al școleĭ centrale N. Runceanu, care nu a pregetat nicĭ o obosélă pentru reușita acesteĭ festivitățĭ, ér după aceea sprijinitoriĭ, carĭ au contribuit cu banĭ și obiecte,

Tótă lauda neguțătorilor din Bran, carĭ s'au distins nu numaĭ prin faptul, că au dat o mulțime de obiecte și parale, dér modul cum l'au dat, plăcerea cu care au contribuit, merită tótă recunoscința.

Ne-am mirat fórte mult constatând rĕcélă tocmaĭ din partea acelora, de la carĭ ne așteptam maĭ mult la o îmbrățișare a festivitățiĭ.

Îĭ scusăm însĕ, fiind anul acesta numaĭ începutul, și ne esplicăm lucrul ca o reservă fată de orĭ-ce lucru nou, și suntem convinșĭ că în aniĭ viitorĭ aceia carĭ sunt chemațĭ a o face, vor îmbrățișa și sprijini cu căldură acéstă întreprindere nobilă.

y.

O constatare.

„Tribuna" din Sibiiu n'a aflat de cuviință a publica întîmpinarea, ce i-a adresat'o colaboratorul nostru A. Paul, la articolul insultător și calumniator al luĭ V. E. Moldovan. In schimb am primit înainte cu o sĕptĕmână de la însușĭ V. E. Moldovan, — care se subscrie acum „redactor la „Tribuna", — un rĕspuns la întêmpinarea din cestiune, pe care noi într'aceea o publicasem.

N'am dat loc rĕspunsuluĭ luĭ V. E. M. fiind-că conține o nouă *sfidare a buneĭ cuviințe*, nu se referă *de loc la obiect* și V. E. M. vrea sĕ trécă prin el peste *datoria de onóre* de a dovedi afirmările injuriose la adresa d-luĭ A. Paul, orĭ de a-ĭ da satisfacția cuvenită. Dênsul esclamă: „Eu am altceva de lucrat (!) și nu-mĭ pot pierde timpul cu.... *M nealuĭ*".

Decă V. E. Moldovan va fi de altă părere, sĕ poftéscă sĕ-șĭ publice rĕspunsul sĕu în „Tribuna".

Noi ne mărginim a reproduce declarația de maĭ jos, ce i-s'a trimis „Tribuneĭ" din partea unuĭ numĕr mare de membriĭ ai inteligențeĭ nóstre române din Brașov, și prin care se constată următórele:

Declarație.

„Ne-a venit la cunoscință, că într'un articol publicat în „Tribuna" (Nr. 232 a. tr.) și semnat de d-l V. E. Moldovan, se afirmă între altele despre d-l Augustin Paul, redactor la „Gazeta Transilvaniei" în Brașov, că d-sa ar face intrigĭ și esclusivism confesional. în urma cărora inteligența română din Brașov l'ar ocolĭ.

Deóre-ce în acele rêndurĭ ale numituluĭ articol, membriĭ inteligențeĭ române din Brașov se vĕd adușĭ ca martorĭ aĭ afirmărilor d-luĭ V. E. Moldovan — noi subsemnațiĭ, lăsând partea literară a polemiceĭ iscate între domniĭ A. Paul și V. E. Moldovan în rĕspunderea amêndurora, ne simțim moralicesce obligațĭ a declara, că n'avem a ne plânge de nicĭ un fel de intrigĭ sĕu esclusivism confesional din partea d-luĭ Aug. Paul, care se bucură în mijlocul nostru de un bun nume ca diarist zelos, cu cele maĭ bune sentimente românescĭ, și că prin urmare acele afirmărĭ și insinuărĭ nu sunt de loc întemeiate.

Brașov, 3 Ianuarie 1903 st. n.

Axentie Severu, Iosif Pușcariu, B. Baiulescu, paroch și protop gr.-or., N. P. Petrescu, Petru Pop, jude de tribunal, Ioan Lengeru, Ioan Popea, Vasile Sfetea, paroch, Lazar Nastasi, Dr. Ioan Hosanu, Dr. G. Baiulescu, Nicol. Fluștureanu, Nicolae Fizeșan, preot militar, I. Socaciu, I. Săbădeanu, Ioan Dușoiu, Nicolae Dușoiu, Al. Dușoiu, Dr. I. Blaga. Iosif Maximilian, paroch în Brașovul-vechiŭ. Ioan Aron, director, Dr. Ioan Moșoiu. Ioan I. Burduloiu, comerciant, A. Pușcariu, inginer de mine, Dr. Dionisie Roman, cand. advocat, I. Dariu, A. Mazucchi, Mihail Navrea, profesor, Mihail Popovicĭ, Dumitru Lupan, profesor, Nicolae Sulică, profesor, Dr. Octavian Pavelea, cand. de advocat, Pompeiu Eliu, Iosif Maxim, inginer, Romul Frateș, Radu Prișcu, Ioan Suciu, N. Stoicovicĭ, Mateiu O. Jiga, Spir. Boita, Ioan Spuderca, Ioan I. Lăpĕdatu, Teodor Spuderca, Nicolae Puiu, amploiat, Ilie Savu, comptabil, Zosim Butnaru, I. N. Bidu, comerciant, Dr. I. Fruma, Gregoriu Popescu, Nicolae Oancea, învĕț., N. Puian, Dumitru Popp, Florea Pernea, Teodor T. Christan, C. Voicu, Stefan T. Median, George Neguș, Dragomir Pulpaș, Stefan Belindescu, Stefan Kicomban; Vasile V. Ardelean, Radu Mailat, Ioan N. Gămulea"

Din parte-ne maĭ constatăm, în fine, că „Tribuna" în loc de a-șĭ esprima părerea sa de rĕu, că în colónele eĭ s'au scris astfel de lucrurĭ în prejudițiul buneĭ reputațiunĭ a unuĭ diarist român, află de bine a publica întêmpinarea de maĭ sus sub rubrica pentru care redacțiunea eĭ (*vide* V. E. Moldovan) „nu ia nicĭ o rĕspundere".

Fómetea in Bretagne.

Un țipet de alarmă rĕsună în timpul din urmă în presa din Paris. Inainte cu câteva sĕptĕmânĭ se audiau numaĭ câteva apelurĭ modeste. O anchetă, ce s'a ordonat în pripă a descoperit o miserie din cele maĭ durerose. Bretoniĭ sunt un popor vêrtos, modest, dér în același timp și mândru. A trebuit sĕ fie ajunșĭ la desperare, pentru ca sa se decidă a apela la mila publică. Insĕ érna e grea și stomacul n'are ce digera deja de maĭ multe dile. Aicĭ nu maĭ ajută mândria. Când copiiĭ strigă după pâne, mamele trebue sĕ mérgă la cerșite.

Și care este pricina aceseĭ miseriĭ? Sardelele au dispărut subit de pe lângă cóstele Finisterreĭ și ale Morbihanuluĭ. S'a maĭ întêmplat asta și maĭ nainte. Pentru ultima óră înainte cu 12 anĭ. Adevĕrat că atuncĭ nu în mĕsura, în care au dispărut acuma. Pentru a găsi analogia casuluĭ present, trebue sĕ mergem îndĕrĕt cu vr'o 60 anĭ. Cóstele Bretagneĭ sunt acoperite de numĕróse fabricĭ pentru conserve de sardele. Și Bretoniĭ lucréză la aceste fabricĭ cu mic cu mare. Acuma s'au retras sardelele și patru-decĭ de miĭ de pescarĭ stau cu brațele încrucișate, ér o sută de miĭ de muncitorĭ rabdă fóme.

Inainte cu 12 anĭ, când sardelele s'au retras de pe lângă cóstele Finisterreĭ pescariĭ s'au dus după ele pe cóstele Portugalieĭ. Dér espediția acésta n'a dat resultatul dorit. Recolta pescuituluĭ n'a fost destul de abondentă, călătoria prea lungă și prea costisitóre.

Pentru a se vedé reducerea fabricațiuneĭ, ajunge sĕ cităm câteva cifre: In *Guilvinec*, unde patru fabricĭ furnisau 28.000 lădĭ de sardele, în fie-care ladă cu câte 100 cutiĭ, anul acesta n'au furnisat nicĭ 100 lădĭ. In *Douarneuz*, unde în aniĭ precedențĭ treĭ fabricĭ espedau câte 27—33.000 lădĭ, anul trecut s'au espedat 8500. Cunoscuta firmă, Amieux, care exporta câte 10 milióne de pescĭ, anul trecut n'a esportat de cât 2 milióne. Alte fabricĭ nicĭ n'au lucrat tot anul.

In timpurĭ normale budgetul unuĭ pescar breton este de 900 fr. pe an. Cincĭ sute câștigă cu pescuitul sardelelor, 200 cu pescuitul altor pescĭ, 200 câștigă nevasta sĕu fata în fabrică. Anul trecut nicĭ a treia parte nu putură câștiga.

Pentru alinarea miserieĭ s'au format comitete.

Diverse.

Vicienie țĕrănéscă. Un țĕran întră într'o băcănie și cerù o bucată de pâne de 5 banĭ. După-ce luă pânea în mână, se gândi un moment și dise: „Maĭ bine, sĕ-mĭ daĭ un pahar de rachiu. Ia pânea îndĕrĕt". Și bĕù rachiul. — Când voi sĕ iasă afară, băcanul îl oprì: „N'aĭ plătit rachiul!" — „Ți-am dat pânea pentru el". — „Dér nicĭ pânea nu aĭ plătit'o." — „De aceea nicĭ nu o iau, ți-o las d-tale" — rĕspunse țĕranul și plecă.

Sosițĭ in Brașov.

Pe diua de 24 Ianuarie n.

Pomul verde: Petra, farmacist, Bucurescĭ; Weiss, Oradea; Köller, Pesta.

Europa: Dimian, comerciant, Galațĭ; Tomescu, preot, Câmpina; Persian, cassier, Abrud; Link, Freudental; Boltresz. Cs. Dánfalva; Rau Cs. Karczfalva; Hoffmann, Teschen; Retezar, Clușiù; Fodor, Schwaz, Pestă; Hoynigg, Gross, Sikora, Moga, Viena.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge e lângă portul postal arătat, încă 25 banî pentru omandaţie.)

Scrierî istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ, Preţul 2 cor.. plus porto 10 banî. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa", interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Ruger* in reuniunile militare dela Braşov şi Sibiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu", apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* n causa fondului pentru monumentu lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banî porto.

„Pintea Vitézul", tradiţiunî, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunî şi istorisirî din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banî. plus6 banî porto.

„Românul in sat şi la óste". Acesta este titlul unei nouě cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„David Almăşianu", schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Ţěranul român şi ungur din Ardeal", studiu psihologic poporal de I. *Paul*. Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna in Bucovina de Iraclie *Porumbescu*. Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Scrierî economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferěstrěu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescî. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia*, séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurî în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 corone*.

Vol. II *Fitotechnia*, seu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurî în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne*.

Vol. III. *Zootechnia*, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lâuăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurî în text. Costă *8 coróne*.

Vol. IV. *Economia Rurală*, séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marî şi micî. Costă *8 corone*.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi litera ura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marî ca şi pe cele micî privitóre la agricultura română din tote ţěrile locuite de Românî, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărî apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, nvěţător la şcóla principală română din Lăpuşul-Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior. profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sěrac în ţéră sěracă". Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirî de consum, de vêndare, de viierî, de lăptarî etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirî, de F. W. Raiffeissen. *Ediţiunea a V-a* Trad. de *Dr. A. Brote*. Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 banî.)

„Cartea Plugarilor" séu povestirî economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor" etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. 90 pag. Form. 8⁰ costă 50 b. (+ 6 b. porto).

„Stupăritul", întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începětorî şi pentru toţî iubitorii de acest ram al economiei, de *Const. Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8⁰ Preţul cor. 1.60 (cu posta cor. 1.70)

Grădina de legume, de *Ioan F Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru. scrierea d lui prof. Negruţiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinurî dinpóme, de *Gr. Halin* prof. Este o carte în care se dau esplicaţi şi învěţăturî aměnunţite asupra modului cum este a-se face tot feliul de vin din felurite póme. Preţul 40 b. (cu posta 45 banî.)

„Sfaturî de aur", pentru sătenii români de tótă starea şi etatea, de Aron Boca Velcheranu. Preţul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătăţirea stăriî sătenuluî, de Gr. G. Peucescu. Preţul 50 banî (plus porto 5 b.)

„Cultura şi îngrijirea grâului", de I. F. Negruţiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia", pentru şcólele poporale, de Teodorŭ Roşu. Preţul 60 banî (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală", de Teodor V. Păcăţian. Peţul 40 banî (plus porto 5 b.)

Cărţî pentru comercianţî şi funcţionarî de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea înpartidă simplă, de *I. C. Panţu*. O carte bună pentru a învěţa cu uşurinţă contabilitatea Paginî I—VIII + 213. Preţul 2 cor (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondenţa comercială" de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorî de informaţiunî, recomandaţiunî şi acreditive: scrisorî în comerciul cu mărfurî, comisiune şi espediţiune; cestiunî cambiale, afacerî cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu*. Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă*. Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banî porto).

Un capitol din *Contabilitatea duplă* de *I. C. Panţu*. Tracteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe anî, pe lunî şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate aměnunţit. Preţul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena,

Din 21 Ianuarie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.25
Renta de coróne ung. 4%	99 55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	93 65
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99 40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.—
Bonurî rurale ungare 4%	101 50
Bonurî rurale croate-slavone	99.—
Impr. ung. cu premii	201.50
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin	161.—
Renta de argint austr.	101.—
Renta de hârtie austr.	101.05
Renta de aur austr.	121 —
Rente austr. 4% de coróne	101 50
Losurî din 1860.	156.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.70
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	747.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	701 75
Napoleondorî	19.07
Mărcî imperiale germane	117.12½
London vista	239.85
Paris vista	95 40
Note italiene	95.30

Convocare.

Reuniunea de împrumut si păstrare „**Speranţa**" va ţiné a XVIII a

Adunare generală ordinară

în Borgo-Prund, la 28 Februarie n. 1903, la órele 3 d. a.

Obiectele:

1) Censurarea raţiunilor, statorirea bilanţului şi împărţirea dividendelor.
2) Propunerile direcţiunei şi ale consiliului de inspecţiune.
3) Restaurarea direcţiunei conform § lui 30 din statute.
4) Alegerea consiliului de inspecţiune
5) Propunerile membrilor.

Pentru casul, când la acest termin nu s'ar aduna membrii de ajuns în înţelesul statutelor, tot prin acest anunţ se convócă a dóua Adunare generală, pre 11 Martie 1903 la 4 óre p. m.

Borgo-Prund, la 25 Ian. 1903.

Dr N. Hăngănuţ
direotorul reuniunei.

(821).1—1

919 - 1902
vegrh szám.

ARVERESI HIRDETMÉNY.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. § sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a zernesti kir. járásbiróságnak 1902 évi V. 442/1. számu végzése következtében Puscariu József bras-ói ügyvéd által képviselt „Parsimonia" tak.-pénzt. intézet javára Plotogea G. Safta és Cojocariu A. Mária alsó-moecsi lakósok ellen 80 kor. s járulékai erejéig 1902. évi Deczember hó 7-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 797 kor. — fillérre becsült következő ingóságok u. m: tehenek, házi butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. járásbiróság 1902 ik évi V 442/2 számu végzése folytán 80 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi Julius hó 10. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 51 kor. 70 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Alsó Moecsen Plotogea G Safta és Cojocariu A. Mária lakásán leendő eszközlesére **1903 évi Február hó 14 dik napjának d e. 10 órája** határidőül kitüzetik. és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna jelen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. §. ertelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zernesten. 1903 évi Január hó 17-ik napján.

Huszár Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

1—1.(815)

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.